

Lutkovno gledališče
Maribor

ŽELODKOVA SKRIVNOST

PREDLOGI ZA PRIPRAVO NA OGLED PREDSTAVE

Sredi gozda stoji hrast. Na njem raste en sam želod. Gozdne živali se zbirajo pod drevesom in ga občudujejo. Vsaka misli, da želod pripada prav njej. Žolna, veverica, merjasec in srnjak ga poskušajo doseči, a ker želodek visi na najbolj oddaljeni veji, nihče ne more do njega ... Stražijo ga, kljub temu pa želodek čez noč izgine. Živali iščejo krivca, obtožujejo druga drugo in vsaka ima svojo zgodbo o tem, kaj se je zgodilo. Na koncu ugotovijo, da resnica tiči čisto drugje ...

HRAST

V naravi je hrast zelo trdno drevo, ki od nekdanj simbolizira moč in mogočnost. Hrastov plod je želod, orešek, obdan s trdo lupino. Sicer pa je hrast nemško nacionalno drevo. Veste, katero je slovensko?

Predstavo Želodkova skrivnost posvečamo najstarejšemu drevesu znotraj nekdanjega mariborskega mestnega obzidja – mogočnemu hrastu, ki danes krasi Avditorij našega gledališča.

Več o zgodovini tega drevesa lahko preberete na povezavi:

<https://www.rtvsllo.si/radio-maribor/poglej-in-povej/najstarejse-drevo-starega-mestnega-jedra-maribora/493155>

VODILA ZA OBRAVNAVO PO OGLEDU

Ob hrastu so osrednji liki predstave divje oziroma gozdne živali: merjasec, žolna, srnjak in veverica.

RAZMISLEK

Ali ste katero izmed omenjenih živali že srečali?

Ali katera od teh živi tudi v mestnih parkih?

MERJASEC

Je samec divje svinje, ki prebiva tudi v naših gozdovih. Gre za čokato žival na kratkih nogah, telo pa je poraslo s ščetinami. Je nočna žival, ki je, kljub pogosto nasprotnemu prepričanju, plašna. Človeka se izogiba, zato ga obiskovalec gozdov v naravi le redko sreča. Merjasec rije po zemlji, ko išče hrano, zato je njegov rilec pogosto umazan. Od tod najbrž izvirajo vse žaljivke, ki se nanašajo na ljudi, ki za higieno ne skrbijo preveč.

ŽOLNA

V Sloveniji živi deset vrst ptičev, ki jih uvrščamo v družino žoln. V predstavi nastopa črna žolna, ptica, ki jo prepoznamo po značilni rdeči lisi na glavi. Te ptice slovijo po dobrem plezanju po navpičnih deblih in tesanju lukenj vanje. Plezanje jim omogočajo močni kremplji na nogah, vrtanje lukenj v debla pa močan kljun.

VEVERICA

Veverica sodi med glodalce oziroma glodavce. Obe poimenovanji sta pravilni; čeprav Pravopis daje prednost zapisu glodavec, je bolj razširjena beseda glodalec. Kot že ime pove, ima ta vrsta živali čeljust in zobovje prilagojeno glodanju. Zagotovo ste v parku ali gozdu že kdaj srečali veverico, kajne? Če ne teka ali pleza po drevesih, jo lahko vidimo sedeti na zadnjih tacah, sprednje pa ima običajno pred gobčkom in v njih drži nekaj, kar gloda.

SRNJAK

Srnjak je samec srne, plašne gozdne živali, ki sodi med jelene; v Sloveniji jo lahko v naravi pogosto srečamo. Odraslega samca ločimo od srne po rogovju na glavi, ki pa ga ne krasi vse leto, ampak mu pozimi odpade in spomladi znova zraste.

O LJUDEH IN ŽIVALIH

Avtorica besedila je značilnosti likov, ki nastopajo v predstavi, črpala iz karakteristik teh gozdnih živali. Zagotovo ste opazili, da se živali med seboj precej razlikujejo, tako po videzu kot tudi po obnašanju. Srnjak je samovšečen, izjemno ponosen na svoje rogovje, merjasec je okoren in počasen, druge živali se ga vseeno malo bojijo. Žolna je živahna, nenehno trka na debla, veverica pa je raztresena in nikakor ne more biti pri miru.

Žanrsko predstavo uvrščamo med basni, saj v njej nastopajo živali s človeškimi lastnostmi. Basni so duhovite kratke zgodbe, ki imajo didaktično vlogo, saj lahko v njih skozi poosebljene živali spoznamo dobre in slabe lastnosti ljudi.

Bi pa zgodbo lahko označili tudi kot gozdno detektivko, saj korak za korakom razkriva skrivnost izginulega želodka.

RAZMISLEK

Poznate kakšno basen, v kateri nastopajo zvita lisica, ošaben lev ali kradljiva sraka?

Besedilo v predstavi je kombinacija proze in pesmi, kar pomeni, da ga igralci govorijo in pojejo. Zagotovo ste med predstavo ujeli kakšno besedo ali besedno zvezo, ki vam je bila neznana?

Merjasec poje:

To bo gostija, to bo požrtija ... A čutiš, da je med nama kemija? ... Ker dvomim, da je samo aritmija.

Požrtija ... je slabšalni izraz za gostijo, se pravi za pojedino ob kakšnem večjem dogodku, na katerem ljudje preveč jedo.

A čutiš, da je med nama kemija ... besedna zveza, ki označuje pozitivno čustveno povezavo med ljudmi.

Aritmija ... nepravilno ali neenakomerno bitje srca, ki ga lahko sproži razburjenje.

Žolna prepeva, da bi lahko spekla *torto, potico, kolač, narastek, ponvičnik* ... Ali poznate vse dobrote?

NAMIG

Slovenska potica je izviren in najbolj znan slovenski pekovski izdelek z različnimi nadevi (najbolj znana je orehova, poznamo pa tudi lešnikovo, makovo, čokoladno ...).

Ponvičnik je v ponvi pečena jed iz jajc, moke in dodatkov.

LUTKE V PREDSTAVI

Silvan Omerzu, avtor lutk in režiser, je navdih za oblikovanje lutk črpal pri japonskem bunraku gledališču. Bunraku je zapletena lutkovna tehnologija, pri kateri eno lutko animirajo trije animatorji. V naši predstavi vsako lutko sicer animira samo en igralec, je pa gibanje lutke podobno tej japonski lutkovni tehnologiji. Lutke so lesene, domiselno oblikovane po karakteristikah živali, ki jih predstavljajo, in oblečene v kostume, ki te značilnosti še poudarjajo.

PREDSTAVITEV EKIPE

SILVAN OMERZU

režiser in avtor likovne podobe

Silvan Omerzu je režiser, slikar in lutkovni umetnik, rojen 1955 v Brestanici. Po študiju na Pedagoški akademiji v Ljubljani se je zaposlil v Lutkovnem gledališču Ljubljana. Leta 1983 je v Pragi končal specializacijo iz lutkovne scenografije in oblikovanja lutk. Po vrnitvi v Ljubljano je svojo avtorsko poetiko, namenjeno odraslemu občinstvu, najizraziteje uresničeval v gledališču Konj, ki ga je ustanovil skupaj z režiserjem Janom Zakonjškom. Leta 1993 je postal svobodni umetnik, še vedno pa je sam ali v okviru Gledališča Konj sodeloval z Lutkovnim gledališčem Ljubljana, Lutkovnim gledališčem Maribor, z Gledališčem Glej, Cankarjevim domom in Slovenskim mladinskim gledališčem.

Med letoma 1994 in 1996 je redno sodeloval z osrednjim lutkovnim gledališčem Minor v Pragi. Poučeval je na Gledališki in lutkovni šoli v Ljubljani ter likovno urejal revijo Lutka, ukvarjati se je začel s slikarstvom, grafiko, risbo, ilustracijo, keramiko in oblikovanjem plakatov ter eksperimentirati z materiali: z lesom, predivom, kovino ... V mariborskem lutkovnem gledališču je pustil pečat z izjemnimi in likovno dovršenimi uprizoritvami: *Salto mortale* (2012), *Zlata ptica* (2014), *Sanje o zvezdi* (2016), *Zlatolaska in trije medvedi* (2019) ter *Besede iz hiše Karlstein* (2017), za katero je na 10. Bienalu lutkovnih ustvarjalcev Slovenije dobil nagrado za prostorsko umestitev in celostno vizualno podobo uprizoritve.

VASKO ATANASOVSKI

avtor glasbe

Saksofonist in flavtist Vasko Atanasovski je eden najbolj priznanih slovenskih glasbenikov in skladateljev, cenjen zaradi svoje vsestranskosti in izrazite kreativnosti.

Odlikuje ga prepletanje glasbenih žanrov in mojstrski pristop do vseh glasbenih stilov. Doslej je izdal trinajst albumov, ki so doživeli izjemen uspeh tako pri poslušalcih kot pri strokovni javnosti in kritikih, doma in v tujini.

Atanasovski je redni gost na številnih evropskih festivalih, nastopil pa je tudi v Indiji, na Kitajskem, v Latinski Ameriki in v New Yorku, njegova avtorska glasba pa je pogosto uporabljena v različnih dramskih, plesnih in lutkovnih predstavah. Uprizoritev *Želodkova skrivnost* je njegovo peto sodelovanje z Lutkovnim gledališčem Maribor, doslej je ustvaril glasbo za predstave *Mali modri in mali rumeni* (2015), *Pobalinska pujsa* (2016), *Kako zorijo ježevci* (2018) ter *Zlatolaska in trije medvedi* (2019).

SAŠA ERŽEN

avtorica besedila

Saša Eržen za otroke in mladino ustvarja že več kot dve desetletji. Napisala je številne zgodbe, besedila in songe za otroške lutkovne predstave (*Ti loviš!*, *Karelčkove zgodbe*, *Ostržek*, *Zlatolaska in trije medvedi*), scenarije za otroške in mladinske televizijske oddaje (*Firbcologi*, *Studio Kriškraš*) ter nekaj slikanic. Po njenem scenariju so posneli otroški celovečerni film Kapa. Za predstavo *Ti loviš!*, ki jo od novembra 2012 uprizarjajo v Lutkovnem gledališču Ljubljana, je leta 2017 prejela posebno nagrado za dramsko besedilo na mednarodnem lutkovnem festivalu Zlata iskra v Kragujevcu.
